

NAJIN SVET

Kinodvor. Kinobalon. *Moj kino je lahko Kinobalon.*

Tone Pavček

Prijateljstvo

Prijateljstvo se prijateljev dotika od mezinčka na nogi, do besede z jezika.

Zato boža in brani in nikoli ne pika. S prsti počese lase nežneje od glavnika.

Pravo prijateljstvo gore premika. Ne more biti vprašaj, je le klicaj ali pika.

Prijateljstvo se rodi, se smeji in mežika kot čudežno sonce izpod dežnika.

Prijateljstvo je zato najlepša oblika sveta, ker jo naslika srce in se dotika – vsega!

8+

Najin svet U-ri-deul

Yoon Ga-eun, Južna Koreja, 2016, 95 minut, v korejščini s slovenskimi podnapisi, distribucija FIVIA – Vojnik

Desetletna deklica Sun v razredu nima prave prijateljice. Tik pred novim semestrom na šolo pride Jia. Sun ji z veseljem razkaže okolico, jo povabi k sebi domov, kjer si lakirata nohte, rišeta in se igrata s Suninim mlajšim bratcem. Pohajkujeta po mestu, skačeta na trampolinu in se škropita ob potoku. Obe sta veseli novega prijateljstva, ki jima je v oporo, medtem ko so njuni starši precej odsotni. Ko se začne pouk, pa se Jia spoprijatelji z Boro in njeno skupino deklet, v kateri Sun ni dobrodošla. Prijateljstvo je iz dneva v dan na večji preizkušnji in napetost se stopnjuje z izključevanjem, obrekovanjem, lažmi in izsiljevanjem. Sun se želi pogovoriti z Jio in se soočiti s težavami, a Jia to čuti kot vsiljevanje, zato jo vztrajno zavrača. Pri obeh dekletih se žalost in strah stopnjujeta. Medtem Sun pri mlajšem bratcu preverja, zakaj se še vedno igra s prijateljem, ki ga vztrajno tepe. Zakaj ga ne udari nazaj? Bratec ji odgovori: »In kdaj bi se potem igrala?« Bosta dekletki druga drugi oprostili? Film ponuja vpogled v svet otroških odnosov, na videz preprostih, pa vendar polnih čustev.

Ustanoviteljica

Mestna občina
LjubljanaLJUBLJANA
FILM CENTERSLOVENSKI
FILMSKI
CENTER
AGENCIJA
SLOVENIAN
FILM
CENTREKinodvor.
Mestnikino.

FIVIA

EUROPA CINEMAS
MEDIA PROGRAMME OF THE EUROPEAN UNION

Kolofon | Najin svet • Zbirka Kinobalon, 32. knjižica • Pripravile in uredile: Alenka Veler, Barbara Kelbl, Petra Slatinšek • Kinobalonova spraševalnica: prirejeno po intervjuju za ECFA časopis, Gert Hermans • Kaj čutijo in si želijo Sun, Jia in Bora, Kaj storiti če ...: Majda Mramor • Kviz: Neža Duša Draž, Irena Duša Draž • Ne smeš se igrati z nami: Barbara Kelbl • Otroško v Južni Koreji – tekma za znanje: Tanja Tašanoska • Živijo! An-Nyeong!: Hyewon Yang, Iva Ziraldo • Jezikovni pregled: Mojca Hudolin • Ilustracije: Andraž Filač • Fotografsko gradivo: iz filma Najin svet • Oblikoval: Andraž Filač • Založil: Javni zavod Kinodvor, 2016

Režiserka Ga-eun Yoon si je zelo želela posneti film o odnosih med prijateljicami. Ti so lahko zelo zapleteni. V filmu **Najin svet** pripoveduje zgodbo o deklici Sun, ki močno hrepeni po tem, da bi imela prijateljico.

Kinobalonova sprraševalnica

Sun vrstniki izločijo, a nikoli ne pokaže ali pove, kako zelo jo izločitev boli.

Sunini starši imajo veliko težav in ona se najbrž sploh ne zaveda, kako velika je njena. Ko sem bila otrok, se mi je to zdelo del vsakdanjega življenja, nekaj, čemur ni vredno namenjati preveč pozornosti. Včasih sem bila zelo osamljena, ampak nisem vedela, da je to osamljenost ali od kod izvira. To spoznaš šele med odraščanjem.

Film torej govori tudi o vaših osebnih izkušnjah?

Ko sem bila stara 12 let, sem prišla v novo šolo in spoprijateljila sem se z zelo prijazno deklico. Mislila sem, da bova za vedno najboljši prijateljici. Toda nekega dne mi je obrnila hrbet. Začela se je družiti s priljubljenimi otroki, ignorirala me je, znašala se je nad mano. Bilo je grozno. Pozneje sem skušala ugotoviti, zakaj je to storila – morda je imela

doma težave, tako kot jaz? Seveda **Najin svet** ne pripoveduje dobesedno moje zgodbe, so pa v njem nekatera moja občutja in izkušnje.

Mama v filmu se resnično trudi biti dobra mama, a je sama skoraj za vse.

Trdo mora garati, prizadeva si po najboljših močeh. Vsi starši v filmu vsak po svojih močeh skrbijo za otroke. Celotno očesno pijanec si želi, da bi bil dober očka, ampak mu to ne uspeva. Mogoče kdaj pozneje. Večina odraslih se trudi, a včasih jim spodleti. Nihče ni popoln.

V filmu zelo dobro prikazete odnose med otroki.

Zelo rada jih opazujem pri igri, včasih prisluškujem njihovim pogovorom na šolskem dvorišču v bližini mojega doma. Nikoli nisem bila priljubljena, sem pa priljubljenim otrokom vedno zavidala in si želela biti taka kot oni.

Dialogi v filmu so zelo naravni.

Kako ste to dosegli?

Napisala sem zelo natančen scenarij. Ampak otrokom se tega, kar so govorili, ni bilo treba naučiti na pamet. Razložila sem jim situacijo, potem pa so jo odigrali, kot so jo razumeli, s svojimi besedami. Chooi Soo-in (Sun) je svojo vlogo odigrala izjemno. Pred tem ni imela igralskih izkušenj. Ko se je nekoč hotela vpisati v igralsko šolo, so jo zavrnili, češ da je preplaha. Že ko sem jo prvič srečala, sem vedela, da je prava za ta film.

Tudi Sunin mlajši brat je svojo vlogo odlično odigral.

Vsi so navdušeni nad njim. Tudi jaz, ampak na snemanju me je pogosto hudo razjezil. Nikogar ni poslušal – ne nas ne staršev. Najprej sem si ga zamislila kot zelo nežnega fanta. Na avdicijah pa sem ugotovila, da se plahi dečki le stežka izražajo, ta prikupni fantič pa je bil poln energije. Zato sem njegovo vlogo predelala. Ustvarili smo primerno vzdušje zanj in se pretvarjali, da je nastopanje pred kamerami zgolj igra. In se je igral!

Kakšna je korejska šola? Zdi se zelo stroga.

Korejske šole so zelo tekmovalne. Če se ti uspe vpisati na katero od najboljših univerz, imaš zagotovo uspešno kariero in visoko plačo. V Koreji sta to največji vrednoti. Šolanje od najzgodnejših let je namenjeno zgolj temu, da ti uspe vpis na čim boljše fakulteto. Ko sem bila otrok, še ni bilo tako hudo. Šola je bila stresna, ampak priprave na štu-

dij so se začele šele v srednji šoli. Danes pa se otroci že v vrtcu ves čas le učijo. Zelo mladi šolarčki imajo vsak dan dodatne inštrukcije vse do desetih zvečer. Časa za igro ni več.

In kaj bi rekli starši, če bi njihova deklica želela postati filmska režiserka?

Če ima otrok umetniška nagnjenja, mu bodo starši omogočili najboljše učitelje in vpis na univerzo. Ampak če ga zanima film, mora nekoč osvojiti oskarja, če je dober v športu, mora postati prvak. Vedno gre za to, da moraš biti najboljši, kar lahko otroka odvrne od stvari, ki jih ima zares rad in za katere je nadarjen.

Lahko taka tekmovalnost spodbudi še več medvrstniškega nasilja?

Po vsem svetu so otroci in odrasli kruti drug do drugega. Toda če v Koreji nimaš dobrih ocen, te lahko imajo za slabo družbo. Vrstnike lahko bolj zanimajo tvoje ocene kot pa ti. To je žalostno.

Ali z zaključnim prizorom sporočate, da še vedno verjamate v prijateljstvo?

Konec sem večkrat spremenila. Enkrat je bil žalosten, potem je postal srečen, a mislim, da je zdaj najboljši in najbližji resnici. Dekletoma sem želela ponuditi še eno priložnost, da se spet spoprijateljita. Vsakič, ko vidim zaključni prizor, se mi zdi, da so to le sanje. A vseeno verjamem, da so nekateri otroci tega sposobni.

Sun, Jia in Bora so različne. Obkroži občutke, ki si jih sam/a že kdaj doživel/a, četudi samo za kratek čas. Se ti zdi, da je v tebi malo vsake ali pa čutiš večjo podobnost z eno izmed njih? Ima vsaka od njih težave? Kaj pa ti je bilo pri vsaki izmed njih všeč? Napiši.

Kaj čutijo in si želijo Sun, Jia in Bora

- Rada hodim v šolo.
- Žalostna sem, če me prijateljice zavračajo.
- Vedno upam, da bom dobila novo prijateljico.
- Rada se igram s prijateljicami.
- Rada skrbim za bratca.
- Pomagam mami, ker ji oče ne more.
- Nočem bremeniti svoje mame, tudi ko sem žalostna.
- Hudo mi je, ko je prijateljici težko.
- Včasih se mi zdi, da sem zguba.
- Ne dovolim, da nesramno govorijo o moji družini.
- Rada se postavim za svojo prijateljico.

Sun je super, ker _____

Jia mi je všeč, ker _____

- Na prejšnji šoli so me zavračali in želim si, da me na novi ne bi.
- Mami nima časa zame, pogrešam jo.
- Nič ni tako, kot bi si želela.
- Odrasli mislijo, da sem neumna, pa nisem.
- V šoli se lažem, da se ne bi norčevali iz mene.
- Nevoščljiva sem, če se prijateljica dobro razume s svojimi starši.
- Izbirati sem morala med dvema prijateljica in se odločiti samo za eno.
- Izločajo me, ker so odkrili mojo laž.

- Sem pametna in v šoli mi gre dobro.
- Včasih se zlažem.
- Včasih se norčujem iz drugih.
- Rada bi bila glavna v razredu.
- Rada sem najboljša.
- Rada se družim s prijateljicami, ki mi sledijo.
- Ne maram pridnih punc.
- Včasih sem žalostna.
- Ne znam se pogovarjati o svojih stiskah.

Bora mi je všeč, ker _____

Sun, Bora, Jia - kdo mi je bližje?

Reši kviz in preveri ...

Koliko prijateljev imaš?

a)	Nobenega.	0
b)	1-5.	1
c)	5-10.	2
d)	Preveč.	3

Ko se pogovarjaš s prijateljicami ...

a)	govorim večinoma jaz, saj jim imam toliko za povedati.	3
b)	poslušam, občasno kaj pripomnim.	1
c)	pokam vice, da si pridobim čim več pozornosti.	2

Ko se med odmori presedamo, po navadi ...

a)	počakam, da se vsi presedejo, nato običajno sedim sama ali s kakšnim fantom.	1
b)	vse sošolke bi rade sedele z mano, jaz pa ne bi rada nobene užalila.	3
c)	ni mi pomembno, s kom sedim, imam preveč drugih težav.	2

Ali v šoli težko zdržiš celo uro brez klepetanja?

a)	Da.	3
b)	Ne.	1

Na poti v šolo navadno ...

a)	srečaš prijateljico in gresta v šolo skupaj.	3
b)	razmišljaš o tem, kaj boš počela popoldne.	1
c)	nimaš časa za klepet ali sanjarjenje, zamujaš!	2

Kdo zadnji govori s tabo pred spanjem?

a)	Starši mi zaželjajo lahko noč.	1
b)	Sošolka mi pošlje esemes.	3
c)	Brat/sestra mi teži.	2

Se pogosto norčuješ iz drugih za njihovim hrbtom?

a)	Kar naprej, tako se pač zabavamo.	3
b)	Samo iz tistih, ki si to zasluzijo.	2
c)	Nikoli, tudi meni to ne bi bilo všeč.	1

Sun (8-14 točk)

Najboljši ljudje so si morali pogosto najti prijatelje zunaj šole. Tako pač je, če nisi povprečen. Morda je preživljanje časa v šoli prava mora, morda imaš srečo in tvoje sošolke sprejemajo tvoje posebnosti. A tudi v tem primeru v šoli nimaš pravih prijateljic. Zato počni čim več stvari, ki te zanimajo, pa naj bo to plezanje, jahanje, risanje, pesnjenje, friziranje, kuhanje ... Vpiši se v krožek, kjer boš te stvari lahko počela z ljudmi, ki so ti podobni, in kmalu ti ne bo več dolgčas. Predvsem pa - ne obupaj. Takšna dekleta, kot si ti, čaka čudovita odraslost, samo priti je treba do tja.

Jia (15-21 točk)

Znajdeš se, kot veš in znaš, in pri tem ne izbiraš sredstev. V življenju imaš težavo, ki najverjetneje ni povezana s sošolkami. Če zanjo še ne veš, jo poskusi odkriti. Najpomembnejše je, da se za vsak napredek nagradiš. V družbi se poskusi čim bolj sprostiti in uživati, namesto da kar naprej razmišljaš, kaj o tebi mislijo drugi. Ko si sama, izkoristi čas in počni kaj prijetnega. Preposlušaj nove komade, v miru preberi knjigo, nauči psa novega trika, zakleni se v kopalnico in preizkusi mamina ličila (psst!). Predvsem bodi dobra družba sebi in kmalu bodo tvoje napredovanje opazili tudi drugi. Ampak takrat se tako ali tako ne boš več sekirala zaradi tega, ali si nekomu všeč ali ne.

Bora (22-27 točk)

Z druženjem res nimaš težav. Kamorkoli prideš, hitro najdeš prijatelje in redko ti je dolgčas. Kar zmanjkuje ti časa za vse stvari, ki bi jih prijateljice rade počele s tabo, in včasih ti sploh ne gre na živce, ko mami (babica pa še raje) pred obiski začneta naštevati tvojo tisoč in eno briljantno lastnost. Po ogledu filma bi marsikdo sklepal, da so priljubljene punce zahrbtni in zlobni. Zato naj poudarim: če si priljubljena, to ne pomeni, da si slab človek. Pomeni pa, da imaš več moči od drugih. Uporablaj jo previdno, da ne boš prizadela drugih. Ne ustraši se, da ne boš priljubljena, če boš prijazna do bolj osamljenih od sebe. Rada imej sebe in druge, veseli se svojih uspehov in uživaj življenje!

Kaj storiti, če se znajdeš v težavah kot Sun?

Se počutiš podobno? Nikar ne trpi predolgo: ljudje smo radi v dobrih odnosih in v prijateljstvu. Enostavno nismo narejeni za samotarje.

Vedi, da to ni prav. Če se vsi zarotijo proti tebi in te ne povabijo ali ne sprejmejo v nobeno družbo, to pomeni, da imajo zmedo v glavi tisti, ki to počnejo, in ne ti! Pogosto se izkaže, da imajo veliko težav s sabo in s svojo vrednostjo. Strašno so zaskrbljeni zase in ves čas morajo opazovati, ali je kdo drug sposobnejši, boljši od njih. Tisti, ki zatirajo, so sami v sebi zelo krhki, svojo ranljivost pa skrivajo za gospodovalnim vedenjem do drugih.

In kaj v takem primeru lahko narediš? Potuhtaj, komu lahko zaupaš svoje težave. Res ne smeš ostati sam/a z njimi. Starši doma in učitelji v šoli so tisti, ki so odgovorni za to, da ti pomagajo. (Sun je doma molčala, ker je hotela zavarovati svojo preobremenjeno mamo, ampak to ni naloga otrok! Njena mama je znala najti moč tudi zanjo.) Pomaga lahko tudi starejši brat, sestra, tisti, za katerega veš, da bo poslušal in te razumel.

Čim bolj po resnici povej, kaj se dogaja. Polresnice lahko položaj samo zapletejo.

Potrebni bodo pogovori. Tisti, ki se vedejo neprimerno, morajo to izvedeti in najti zase drugačno pot. Tudi njim morajo odrasli – starši in učitelji – pomagati. Površen »oprosti«, samo da bo čim hitreje konec, ni rešitev in zate ni dovolj!

Težave se skoraj nikoli ne rešijo na mah, zato boš potreboval/a potrpežljivost. Zagotovo lahko najdeš nekoga, da bosta delila skupno veselje. Če ne ravno v tvojem razredu, pa morda v katerem od krožkov, v društvu, kamor hodiš tudi ti, v krogu znancev.

Ko poveš o svoji stiski, je najtežji korak za tabo. Potem bo vse laže. Zagotovo!

... je v podobni stiski kdo od tvojih sošolcev?

Zagotovo ti ni vseeno, ko vidiš, da je tvoj sošolec ali sošolka v stiski, da so se spravili nanj/o. Nekaj časa morda misliš, da se ne smeš vmešavati, da mora vsak skrbeti zase. Včasih pogledaš stran, morda te je strah, kaj se bo zgodilo s tabo, če se vmešaš.

Ampak ljudje živimo skupaj, povezani. Vse življenje se učimo o odnosih, odnosi med nami so naše bogastvo. Naši uspehi resnično zablestijo šele, ko jih opazijo tudi drugi in nam čestitajo. Vsi iščemo zadovoljstva, dobra občutja zase, odzivi naših prijateljev pa nam ta dobra občutja močno povečajo.

Pristopi, ne poglej stran, ko je tvoj prijatelj ali bližnji osamljen, izločen. Opozori, povej, kaj si opazil/a. Morda lahko pridobiš še koga, ki je prav tako prepoznal krivice, stisko. Skupaj bosta močnejša. Več možnosti za uspeh je, kadar nasilno vedenje hitro opazimo in ga v kali zatremo. Če se razbohota in traja predolgo, je treba po pomoč k odraslim. Brez oklevanja. Dolžni so poslušati in pomagati!

Rado se zgodi, da prijatelj v stiski sprva ne upa sprejeti pomoči, izmika se, lahko tudi na kar neprijeten način zate, ki skušaš pomagati. To je razumljivo: biti izločen je težka stvar, poruši se zaupanje. Predvsem pa se izgubi upanje, da so prijatelji lahko tudi drugačni – da nimajo slabih namenov. Vsem nam je skupno, da se bojimo ponovnega razočaranja. Spomni se na to in se nikar ne umakni! Zadovoljstvo ob tem, da pomagaš bližnjemu, je neprecenljivo.

Kažipot

1. Povej, ne bodi sam/a s stisko.
2. Povej učitelju – najbolje razredniku.
3. Povej doma – staršema, starejšemu bratu, sestri.
4. Napravite načrt pomoči – zadovoljen/na si lahko šele, ko dobiš odgovore na vse pomisleke, dvome. Povej, če ti kaj v načrtu ni všeč. Povej, kaj želiš prevzeti sam/a in česa ne.
5. V pomoč se lahko vključijo svetovalni delavci na tvoji šoli.
6. Presodite, ali je treba vključiti ravnatelja – ta je odgovoren za dobro delo na tvoji šoli.
7. Če je tvoja stiska tako velika, da si ne upaš stopiti na pot predlaganih korakov, lahko pokličeš na TOM telefon (116 111) in se pogovarjaš s svetovalcem, ki ti bo pomagal pri prvih korakih.

Se spomniš trenutka, ko si se želel/a igrati, pa ti je nekdo rekel, da pojdi stran. Ali obratno: ko sta se želela igrati s prijateljem ali prijateljico, pa nista imela miru. Kako si se počutil/a? Kdo odloča, s kom in kdo se lahko igra?

Ali lahko nekomu rečeš:

»Ne smeš se igrati z nami!«?

Pri vsaki postaji dopolni miselno igro s svojimi razmišljanji in občutki.

Sam/a odločam, s kom se hočem igrati in s kom ne.

AMPAK

- Ampak v odnosih z drugimi moramo upoštevati tudi njihova čustva in želje.
- Kaj pa moja čustva in želje?

- Lahko se igra, če se bo igral/a lepo.

- Je mogoče, da postaneš zoprnež in nasilnež, če se nihče noče igrati s tabo in si osamljen?

Kaj pa če je ta oseba RES zoprna ali celo nasilna ...

- Kaj pa če se noče igrati lepo?

AMPAK

- Bi se morali igrati z vsemi?

Ne, ker bo prizadet in se bo počutil odrinjeno.

Da, če to rečeš na prijazen način.

AMPAK

- Kaj pa če to ne pomaga?
- Je manj boleče, če nekoga zavrneš na prijazen način?

Kaj je huje:

Uf, te možgančki že bolijo?

- Če se ne smeš igrati z nekom, čeprav se hočeš?

- Če se moraš igrati z nekom, čeprav se nočeš?

AMPAK

- Če nekoga sprejmeš v igro, včasih ugotoviš, da se je z njim lepo igrati. Tako spoznavaš nove prijatelje in to je lepo.
- Kaj pa če ni tako?

Prav je, da vsakomur damo priložnost za igro.

Saj se lahko igra z drugimi.

AMPAK

- Kaj pa če se nihče drug noče igrati z njim?

Zakaj pa se odrasli lahko družijo, s komer se hočejo?

- Se res? Mar se odrasli ne srečujejo z zoprneži?

AMPAK

- Tudi oni nimajo pravice, da se vsiljujejo nam.

Ne, ker nimamo pravice, da drugim preprečujemo igro.

- Tudi odrasli se vedno znova učijo, kako urejati odnose, da je vsem skupaj čim bolj lepo.

Miselna igra je navdihnjena s knjigo Vivian Gussin Paley *You Can't Say You Can't Play* (1992). Pri pripravi sta pomagala Zara in Teodor Tar.

Otroštvo v Južni Koreji – tekma za znanjem

Obkroži, ali se ti zdi dobro, ali slabo.

Otroci povsod po svetu hodijo v šole, vendar se šolanje v različnih državah lahko močno razlikuje.

+ V Južni Koreji začnejo učenci hoditi v šolo, ko so stari 6 let, tako kot otroci v Sloveniji. Najprej obiskujejo osnovno šolo, ki traja 6 razredov. Povprečno število otrok v razredu v OŠ je 24, v Sloveniji pa 19. Ko so stari 12 let, vstopijo v nižjo srednjo šolo, ki traja 3 leta in je prav tako obvezna za vse otroke (v Sloveniji je v zadnji triadi OŠ v povprečju v razredu 20 učencev, v Koreji pa v primerljivi starosti v nižji srednji šoli 33). Nižji srednji šoli sledi triletna višja srednja šola. Učenci, ki so najbolj uspešni in si želijo nadaljevati izobraževanje, se nato vpíšejo na fakulteto.

- Babice in dedki otrok, ki danes obiskujejo osnovno šolo v Južni Koreji, so bili zelo slabo izobraženi. Veliko jih ni končalo niti srednje šole, delali so na poljih in v tovarnah. Danes je v Južni Koreji to popolnoma drugače. V južnokorejski družbi zelo cenijo izobrazbo, saj verjamejo, da odpira poti v boljše življenje. Velja prepričanje, da je le s pravo izobrazbo mogoče uspeti in biti srečen, dobra šola pomeni možnost, da si pridobiš dobro plačano delo in blagostanje.

+ Večina mladih in njihovih družin si prizadeva, da bi lahko vstopili na eno od treh najboljših univerz in jo uspešno zaključili. To pa še zdaleč ni lahko, saj od 55 prijavljenih na te tri univerze sprejmejo le enega bodočega študenta, merilo za vstop pa je izkazano znanje. Vstop na univerzo je velika tekma med vrstniki, v kateri so nekateri zmagovalci, drugi pa poraženci. In za uspeh je treba znati kar največ. Priprave na to tekmo pa se začnejo že zelo zgodaj – v osnovni šoli.

+ Otroci v južnokorejski osnovni in nižji srednji šoli imajo približno enako število obveznih šolskih dni in ur na dan kot slovenski otroci. Na vsakem začetku in na koncu počitnic pa šole učencem ponudijo še možnost, da 10 dni po pol dneva šolo obiskujejo prostovoljno. In čeprav jim ne bi bilo treba, se učenci pojavijo v šoli in si skrajšajo počitnice, saj se bojijo, da bodo zamudili preveč in da jih bodo vrstniki v znanju tako prehiteli, da razkoraka ne bodo mogli nadomestiti.

+ Nekateri predmeti v južnokorejski šoli so podobni kot v slovenski – matematika, materni jezik (korejščina), naravoslovje, šport, glasba, likovna umetnost, od tretjega razreda angleščina ... Pri predmetu, katerega ime bi lahko prevedli kot »pametno življenje«, se v prvih treh razredih učijo o naravi in družbi, njenih pravilih, lepem obnašanju. Del pravil lepega obnašanja je tudi pozdrav učitelja ali učiteljice – otroci se morajo vsakič, ko ga/jo srečajo, v skladu z običaji rahlo prikloniti in s tem izkazati spoštovanje.

+ V šolanje otrok so zelo vpleteni tudi starši in vsa družina, ki v želji, da bi bili njihovi otroci uspešni, intenzivno oblikujejo njihovo družabno življenje – tako kot Jiina babica. Prej kot k druženju z vrstniki in igri jih spodbujajo k učenju.

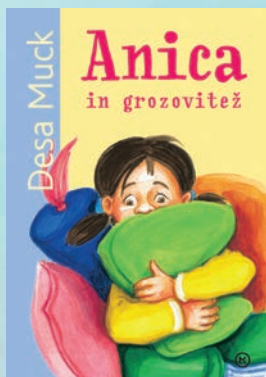
+ Prostega časa korejski otroci skorajda nimajo, saj jih veliko po rednem pouku v šoli odide v hagwon, posebno zasebno šolo, kjer jim drugi učitelji pomagajo pri domačih nalogah in z njimi utrjujejo znanje. Mlajši otroci so v hagwonu nekaj ur na dan, starejši pa lahko tudi do pozne noči. Pred nekaj leti so v Južni Koreji sprejeli pravilo, da hagwoni ne smejo delati po 10. uri zvečer, saj so se pred tem nekateri otroci iz višjih srednjih šol tam učili tudi do polnoči. Hagwone je treba plačati in le družine, ki imajo dovolj denarja, si lahko to privoščijo. Otroci iz revnejših družin, ki so lahko prav tako bistri in delovni kot njihovi vrstniki, imajo tako veliko manj možnosti, da bi se naučili enako. Ker njihove družine niso dovolj premožne, nimajo dostopa do fakultete in »lepšega življenja«. Že v šoli se pokaže velik razkorak med revnimi in premožnimi. Se spomniš, katera dekleta v filmu hodijo v hagwon?

+ Rezultati mednarodnih raziskav kažejo, da so dosežki korejskih šolarjev izjemni – po uspešnosti so na vrhovih svetovnih lestvic, a to ima tudi svojo ceno. Rezultati mednarodnih raziskav namreč kažejo, da so korejski otroci med vrstniki iz drugih najrazvitejših držav na svetu najbolj nesrečni. Kot prvi razlog za to navajajo šolo. Učenci so pod pritiskom ves čas, večina stikov z vrstniki je omejena na šolo, zaradi tekmovalnosti se med njimi težje spletejo pristne vezi, ni časa za hobije in sprostitvev. Zaradi dolgih ur, posvečenih učenju, so večinoma zelo utrujeni. Pritisk je vsako leto šolanja večji, še posebej pred preizkusi znanja. Takrat se učenje razvleče pozno v noč.

+ Šola je za mnoge od korejskih otrok nočna mora, zato ni nič nenavadnega, da nekateri tega pritiska ne zdržijo. Veliko otrok se zaradi nje znajde v hudih duševnih stiskah, mnogi se zatečejo k samomoru ali pa o njem razmišljajo (najpogosteje šola kot vzrok za samomorilne misli navajajo mladi v starosti med 15 in 19 let).

Avtorji in avtorice, ki so napisali in narisali knjige na tem priporočilnem seznamu, dobro poznajo otroke in njihove težave. Vabljen, vabljena, da jih vzameš v roke!

9 navdihujočih

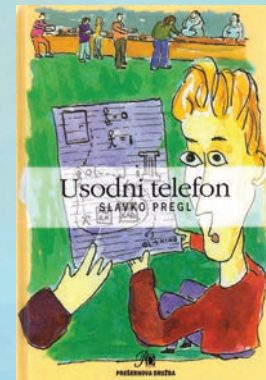
Desa Muck: Anica in velike skrbi (Mladinska knjiga, 2003)
Anica se ne boji nikogar, a vendar se mora nekega dne soočiti z nasilnežem, ki jo pošteno prestraši.

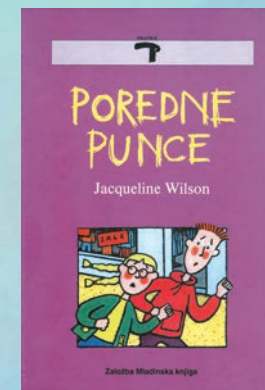
Erich Kästner, Isabel Kreitz: Pikica in Tonček (Mladinska knjiga, 2011)
Priljubljena pripoved o ganljivem prijateljstvu med vrstnikoma, ki so jo brali že tvoji starši in je ne smeš prezreti – v roke lahko vzameš strip ali pa poiščeš knjigo Ericha Kästnerja v knjižnici.

Fridrik Erlings: Benjamin Dove (Grlica, 2008)
Deček Benjamin ima kup dobrih prijateljev, a nekega dne se v njihovem življenju pojavijo nasilneži in zgodi se nepričakovana tragedija ...

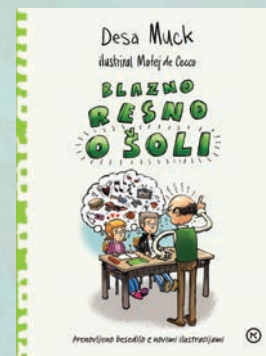
Slavko Pregl: Usodni telefon (Prešernova družba, 2004)
Zgodba o navidezni prijatelji in izsiljevanju, ki jo je pisatelj začinil z navihanim humorjem.

Jacqueline Wilson: Poredne punce (Mladinska knjiga, 1999)
Desetletno Mandy sošolke zbadajo, počuti se nemočno in osramočeno, kmalu pa tudi v šolo noče več hoditi. A na srečo je tukaj njena nova prijateljica Mandy!

Jung: Medena koža 1-3 (Društvo za oživljanje zgodbe 2 koluta, 2014-2015)
Roman v stripu pripoveduje zgodbo avtorja Junga, ki je bil rojen v Koreji, odrasčal pa je kot posvojenec v Belgiji.

Desa Muck: Blazno resno o šoli (Mladinska knjiga, 2011)
Neža se v šoli ne počuti najbolje, ampak najde moč, da se postavi zase, ko je treba.

Susanne Gervay: Jaz sem Jack (Vodnikova založba, 2011)
Pripoved o dečku Jacku, ki daje upanje in podarja moč, da se upreš ustrahovanju.

Neli K. Filipić: Solze so za luzenje (Mladinska knjiga, 2013)
Ajda mora z mamo in bratcem zaradi nasilnega očeta zapustiti dom, potem pa se nanjo spravi še nova sošolka. Upre se in zaveznike najde tudi med drugimi sošolci.

Sun in Jia si sami pripravita barvilo za nohte. Roža enoletnica, imenovana breskvica (latinsko *Impatiens balsamina*), raste tudi po slovenskih vrtovih, prihaja pa iz Azije. Je zelo zdravilna rastlina, ki jo v tradicionalni medicini najpogosteje uporabljajo za zdravljenje kožnih bolezni, ugrizov živali in drugih poškodb kože. Barvanje nohtov s cvetovi breskvice je del korejskega izročila. Včasih so govorili, da se bo dekletu, ki si nohte pobarva z barvilom iz cvetov breskvice in se barva na njih ohrani do prvega snega, uresničila ljubezenska želja.

1. Oglej si fotografijo breskvice in pomisli, ali raste kje v tvoji bližini. Breskvica je v Sloveniji kar pogosta okrasna rastlina*. Oberi za pest cvetnih listov.

2. V terilniku tlači listke toliko časa, da nastane gladka pasta. Dodaj ščepec zemlje.

3. Zdaj potrebuješ pomoč prijatelja ali prijateljice. Vse prste na rokah ob korenini in na vrhu nohtov ovij z lepilnim trakom. Tako poskrbiš, da se poleg nohtov ne obarva tudi koža okoli njih.

4. Na nohte nanesi malo cvetlične paste – tudi tokrat bo potrebna pomoč prijateljice ali prijatelja.

5. Okoli vsakega nohta posebej ovij plastično folijo.

6. Folijo pritrdiš z lepilnim trakom.

7. Cvetlična pasta bo tvoje nohte čez noč obarvala lepo oranžno.

Nališpaj se z breskvico

Poskusi še ti! Potrebuješ pomoč prijateljice ali prijatelja ali pa koga od odraslih. Najbolje, da se barvanja lotiš, preden greš spat.

Potrebuješ:

cvetne liste breskvice
ščepec zemlje
terilnik (ali skledico in debelejšo paličico)
lepilni trak
10 koščkov plastične folije (lahko vzameš tisto za ovijanje hrane)
velikosti 7x10 cm

*Sorodnica breskvice je navadna nedotika, ki raste pri nas. V Sloveniji pa najdemo še drobnocvetno nedotiko, ki je k nam prišla od drugod, ter žlezavo nedotiko, ki jo zelo pogosto najdemo tudi ob rekah in potokih. Pobrskaj po spletu in si oglej fotografije. Nohte lahko poskusiš barvati tudi s cvetnimi listi teh rastlin.

Sun zna čisto sama pripravljati riževe zvitke, ki so zelo podobni japonskemu sušiju. V Koreji mu rečejo kimbab. Osnova za to so listi alg nori in riž – ne skrbi, te sestavine, pa tudi sojino omako in sezamovo olje, je mogoče dobiti v vsaki boljše založeni trgovini. Tukaj je recept za rižev zvitek z zelenjavo.

Njami, preiskusi se še ti!

Skuhaj riž in vanj vmešaj sol. Vse skupaj ohladi. Navlaži si roke in položi list alge nori na podlago za zvijanje (uporabna je navadna podlaga za krožnike iz bambusa). Na list alge enakomerno razporedi riž (pozor, dovolj ga mora biti za šest zvitkov!). Na tretjino lista, na katerem je zdaj tudi riž, položi dve rezini avokada, dva traka korenčka in dva traka kumare. Zdaj pride na vrsto najbolj zapleten del priprave: zvijanje – dobro si oglej ilustracije, predvsem pa poskušaj narediti zvitek čim bolj čvrst. Zvitek nato premažeš s sezamovim oljem in pustiš, da počiva nekaj minut. Razreži ga na osem kosov. Postopek še petkrat ponovi. Pripraviš si lahko skodelico s sojino omako, v katero pomakaš kolutke. Poskusi zavihteti še palčke in pojedina se lahko začne!

Sestavine:

2 skodelici riža

6 listov alg nori

12 korenčkovih trakov

12 avokadovih trakov

12 kumaričnih trakov

pol žličke soli

po želji malo sezamovega olja

po želji sojina omaka

Vedno več ljudi je brez rednih dohodkov, zaradi strahu pred izgubo dela pogosto sprejemajo nemogoče pogoje.

Južna Koreja obsega južni del Korejskega polotoka v Vzhodni Aziji. Država se uradno imenuje Republika Koreja. Njeni prebivalci govorijo korejsko, najpogosteje pa je v šolah prvi tuj jezik angleščina. Južna Koreja je zelo gosto poseljena, v njej živi okoli 49 milijonov ljudi, kar 10 milijonov v glavnem mestu Seul.

Južna Koreja

Južna Koreja meji le na eno državo, in sicer na Severno Korejo, s katero je bila nekoč združena v eni državi. Ko sta se leta 1950 spopadli, je bilo mnogo družin iz obeh koncev bivše države čez noč ločenih.

Po vojni leta 1953 se je začel bliskovit razvoj gospodarstva in Južna Koreja je na tem področju danes v svetovnem vrhu. Huda tekmovalnost pa s sabo prinaša vedno večje razlike med zelo bogatimi in zelo revnimi. Te se iz leta v leto povečujejo, prav tako število revnih nasproti bajno bogatim.

Ljudje brez izobrazbe so prezirani in nimajo možnosti, da bi si pridobili dostojno plačano delo. A čeprav družine vse upe polagajo v otroke in veliko vlagajo v njihovo izobrazbo, tudi to ni zagotovilo, da bodo ti po končanem študiju takoj dobili službo – vse pogosteje tudi izobraženi mladi pridejo le do priložnostnega dela v negotovih pogojih.

Zanimivosti o Korejcih

Če bi šli v Korejo, bi takoj postali eno leto starejši. Korejski dojenčki so eno leto stari že ob rojstvu in ne šele potem, ko mine dejansko leto njihovega življenja. Ampak heca z rojstnim dnevom še ni konec: takoj po novoletnem praznovanju se vsi v Koreji postarajo za eno leto – kot da bi imeli rojstni dan na isti datum! Če novorojenček pride na svet 31. decembra, bo torej po novem letu uradno star že 2 leti.

Družina ima v življenju Korejcev najpomembnejšo vlogo, njeni člani so med seboj zelo povezani, bolj kot potrebe posameznega člana pa je pomembna sreča celotne družine.

Polovica ljudi v Južni Koreji ima enake priimke. Prvih pet se glasi takole: Kim, Lee (ali Yi ali Rhee), Park, Choi (ali Choy) in Chung (ali Jung). In tisti, ki imajo enak priimek, se med seboj ne morejo poročiti.

Korejci nimajo navade, da bi se ob pozdravu rokovali, ampak se priklonijo. Šele potem lahko sledi rokovanje – z obema rokama! Prav tako se ne objemajo s tujci – objemajo se le člani družine in najbližji prijatelji.

Preden vstopite v korejski dom, si morate sezuti čevlje in jih pustiti pred vrati. A Korejci verjamejo, da morajo ljudje na prvo noč novega leta svoje čevlje skriti. Če tega ne storijo, lahko pride duh in jih obuje. Če mu je kakšen par všeč, ga vzame s sabo in lastnik bo imel smolo vse leto.

Številka 4 med Korejci velja za zelo nesrečno. Zato je ni najti med hišnimi številkami, med številkami ulic, izpuščajo jo celo pri številčenju nadstropij.

Med mnoga korejska vraževerja spada tudi tole: nikdar imena nekega človeka ne napišite z rdečim pisalom! To bi pomenilo, da mu želite smrt (in naj bi kmalu zares umrl).

Korejska hrana je zelo zdrava. Vsebuje veliko slastne zelenjave in začimb, veliko riža in malo mesa ali rib. Južnokorejska nacionalna jed je kimči. To je močno začinjena in fermentirana zelenjava, ki so jo včasih dolge mesece shranjevali v kletih. Poznali naj bi 250 vrst kimčija. Kimči je tudi del jedi, ki jo Sun skuha za Jio.

V Koreji so trgovine odprte najmanj do 11. ure zvečer, restavracije, kavarne, bari in stojnice pa tudi do 4. ure zjutraj. Zato Sunina mama domov prihaja v poznih nočnih urah.

Južna Koreja je moderna država, v kateri več kot 90 odstotkov prebivalcev uporablja internet, dostop do njega imajo vsi, vsaj en mobilni telefon pa ima 80 odstotkov prebivalcev. Velik delež gospodarstva temelji prav na razvoju visokih tehnologij – v državi imata med drugimi denimo sedež podjetji Samsung in LG.

Korejska pisava je zelo zanimiva. Preizkusi se v pisanju pismenk, pošlji razglednico prijatelju ali prijateljici ter nanjo prepiši to, kar mu/ji želiš sporočiti. Pa da vidimo, ali bo sporočilo razumel/a! :)

Živijo! 아녕
안녕
안녕
An-nyeong!

Pojdi z mano v kino.

나랑 영화 보러 가자.

Greva na pijačo?

뭉 마시러 가자.

Lepo se imej!

Se vidiva!

좋은 하루 보내 또 봐!

